

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2016-10-21

Er ref: Ju2016/06404/L3
Vår ref: SFI-2016-805-2

EU-kommissionens förslag till modernisering av EU:s upphovsrättsreglering

Justitiedepartementet har berett Stiftelsen Svenska Filminstitutet möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande. Filminstitutet vill härmed lämna följande synpunkter.

Direktivet om upphovsrätt på den digitala inre marknaden

Artikel 4

Filminstitutet ställer sig positiv till direktivets föreslagna undantag för upphovsrättsliga verk som används i utbildningssyfte. Förslaget ligger i linje med Filminstitutets mål att barn och unga ska ha goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjlighet till eget skapande vilket uttrycks i regeringens proposition 2015/16:132 *Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik*. För Filminstitutet är det av stor vikt att användning av filmmaterial i undervisning förenklas, samtidigt som filmskaparna tillförsäkras rimlig ersättning för sådan användning.

Den möjlighet direktivet genom undervisningsundantaget ger medlemstaterna att bestämma om rimlig ersättning för den skada som rättighetshavarna orsakas är i Filminstitutets mening oklart formulerad. Att ersättning enbart ska utgå vid uppkommen skada för rättighetshavaren leder till frågor om hur sådan skada ska kunna påvisas i det enskilda fallet.

Filminstitutet noterar vidare att direktivförslaget i artikel 4.1(b) ställer upp en mer omfattande rätt till namngivelse än i svensk lagstiftning. En avvikande tillämpning av den ideella rätten när verk används i utbildningssammanhang kan komma att vålla besvär. Filminstitutet ställer sig frågande till hur de i direktiven föreslagna undantagen förhåller sig till respekträtten.

Artikel 5

Ett av Filminstitutets uppdrag är att bevara och tillgängliggöra det svenska filmarvet. Att direktivet tar upp frågan om kulturarvsinstitutioners möjlighet att kopiera verk som ingår i samlingarna för bevarandeändamål är positivt, och en nödvändighet för att klara av den masshantering som digitalisering av verk innebär. Vi förutsätter att förslaget inte innebär någon inskränkning i förhållande till vår nuvarande verksamhet.

Artikel 7–8

Filminstitutet ställer sig frågande till hur direktivets bestämmelser om så kallade out-of-commerce works förhåller sig till nuvarande bestämmelse i svensk lagstiftning om avtalslicenser för arkiv och bibliotek. Filminstitutet understryker nyttan av nuvarande möjlighet till avtalslicens för material som ingår i de egna samlingarna och menar att nuvarande bestämmelse bör kvarstå oförändrad. Vi ifrågasätter förslaget om annonsering minst sex månader i förväg då ett sådant krav kan komma att leda till en omfattande administration.

Artikel 10

Filminstitutet noterar att den förhandlingsmekanism för tillgängliggörande av audiovisuella verk på vod-plattformar som föreslås i direktivet ska bistås av ett opartiskt organ med relevant erfarenhet. Filminstitutet förutsätter att relevant erfarenhet inbegriper erfarenhet av medling, exempelvis ett medlingsinstitut.

Artikel 14

Filminstitutet menar att direktivets förslag om krav på transparens i upphovsrättsliga avtalsförhållanden leder till en inte obetydlig administrativ börda för kulturarvsinstitutionen i fråga. Frågan om transparenskravet är proportionerligt eller inte ges det inte heller någon ledning till. Filminstitutet rapporterar i nuläget ersättning halvårsvis och tar endast upp de titlar som genererat intäkter under perioden. En utvidgning av denna skyldighet kan få stora administrativa effekter för Filminstitutet som hanterar en stor mängd upphovsrättsligt skyddade verk.

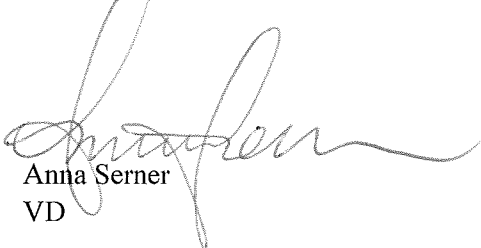
Artikel 16

Vad gäller förslaget om avtalsanpassningsmekanism i upphovsrättsliga avtal vill Filminstitutet flagga för att vad som ska anses utgöra lämplig respektive oproportionerligt låg ersättning för en uphovsperson, är en fråga som behöver klargöras innan en sådan mekanism är på plats.

Förordning om regler för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa onlineöverföringar av radio- och TV-företag och vidareändring av TV- och radioprogram

Filminstitutet ser en risk i att den föreslagna förordningen genom att tillämpa sändarlandsprincipen på onlinesändningar riskerar att luckra upp den för filmindustrin så avgörande territorialitetsprincipen. Territorialitetsprincipen är viktig inte minst för filmer från små språkområden, exempelvis Sverige, vars gränsöverskridande efterfrågan är mindre än film från exempelvis engelskspråkiga länder. En uppluckrad av territorialitetsprincip riskerar att försvåra finansieringen av svensk film.

För Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Anna Serner
VD